

Εἰσήγησις στὴν Γ' Σύναξι Ἐνημερωτικῆ
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας
† Κυριακῆ Θ' Λουκᾶ
18.11/1.12.2019

Θεμελιώδεις Ἀρχές τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς
Εὐαγγελικὸς Δεκάλογος
Μέρος ζ'.

Α'. Ἡ ἀνάβασίς μας στὴν *Οὐρανοδρόμο Κλίμακα* εἶχε διακοπὴ προσωρινὰ στὴν *ἕκτη βαθμίδα*, τὸν παρελθόντα Ἰούνιο.

Εἶχε γίνεи ἀναφορὰ στὴν *Καθαρότητα τῆς Καρδίας* καὶ ὅσα τότε ἐλέχθησαν εἶχαν χαρακτηρισθῆ ὡς τὸ *Πρῶτον Μέρος* τοῦ πολυδιάστατου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τόσο κεντρικοῦ θέματος τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς καὶ τῆς σωτηρίας μας.

Ἀπόψε, θὰ καταβληθῆ μία ἀκόμη ταπεινὴ προσπάθεια, ὥστε νὰ ὀλοκληρώσουμε μὲ τὸ *Δεύτερο Μέρος* τὴν ἀνάβασι τῆς *ἕκτης βαθμίδος*.

Ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐλογία τοῦ Ἁειμνήστου Πατρός, Γέροντος καὶ Μητροπολίτου μας Κυπριανοῦ, ὡς καὶ τὶς πολύτιμες προσευχές Σας.

• «Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν Σου» (Ψαλμ. ν' 17).

* * *

Β'. ζ. Ἡ Καθαρότης τῆς Καρδιάς (β')

Εἶχαμε ἀναφερθῆ στὸν ἕκτο *Μακαρισμὸ* τοῦ Κυρίου μας: «**Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ**, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁψονται» (Ματθ. ε' 8).

Προϋπόθεσις τοῦ μεγάλου *Χαρίσματος* τῆς *Θέας*-τῆς *Ὁρά*-

σεως τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ **Καθαρότης τῆς Καρδίας**, τῆς «βαθείας καρδίας» (Ἱερ. ιζ' 9), τοῦ «ἔσω ἀνθρώπου» (Ἐφεσ. γ' 16).

Ἡ διὰ βίου προσπάθεια γιὰ τὴν **Καθαρότητα τῆς Καρδίας**, ὁ ἐπίπονος, πολὺπτυχος καὶ πολυμέτωπος αὐτὸς ἀγῶνας, θὰ πρέπει νὰ διευκρινίσουμε, ὅτι δὲν ἀποτελεῖ μία **νοσηρὰν ἐνδοστρέφειαν**, ἕναν ἐγωϊστικὸν αὐτο-εγκλεισμὸν καὶ ταυτοχρόνως μίαν ἀδιαφορία γιὰ τὸ κοινωνικὸ καὶ εὐρύτερο περιβάλλον μας.

Ἀντιθέτως μάλιστα!...

Ἡ προσοχή μας γιὰ τὴν **Καθαρότητα τῆς Καρδίας** εἶναι πρωτίστως μία **στροφή πρὸς τὰ ἔνδον**, διότι

• **«ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν»** (Λουκ. ιζ' 21).

Ἡ καθαρτικὴ, ἀγιαστικὴ καὶ θεωτικὴ **Χάρις** τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἡ Ὅποία μᾶς ἐδόθη στὸ Ἅγιο Βάπτισμα καὶ στὸ Ἅγιο Χρῖσμα, ἐδρεύει-κατοικεῖ στὸν «ἔσω ἀνθρώπον», στὴν «βαθεῖαν καρδίαν»· ἐκεῖ εἶναι ἡ **Βασιλεία τοῦ Θεοῦ**.

Καὶ ὅταν ὁ ἀνθρώπος ἀποδεσμεύεται σταδιακὰ ἀπὸ τὴν δουλεία τῶν ἐλξῶν τοῦ κοσμικοῦ περιβάλλοντος, τότε ἐλκεται ἀπὸ τὸ κάλλος τῆς ἐντὸς ἡμῶν **Βασιλείας**· τότε εἰσάγεται στὴν ἐσωτερικὴ ἡσυχία· τότε ἀποκαλύπτεται εἰς αὐτὸν ἡ **Κλίμαξ πρὸς τὸν Οὐρανόν**...

Εἶναι κλασσικὴ ἡ σχετικὴ διατύπωσις τοῦ Μεγάλου Βασιλείου:

• **«Ἡσυχία οὖν ἀρχὴ καθάρσεως τῆ ψυχῆ»**· «νοῦς μὲν γὰρ μὴ σκεδαννύμενος ἐπὶ τὰ ἔξω, μηδὲ ὑπὸ τῶν αἰσθητηρίων ἐπὶ τὸν κόσμον διαχεόμενος, ἐπάνεισι μὲν πρὸς ἑαυτόν, δι' ἑαυτοῦ δὲ πρὸς τὴν περὶ Θεοῦ ἔννοιαν ἀναβαίνει· κάκεινῳ τῷ κάλλει περιλαμπόμενός τε καὶ ἔλλαμπόμενος καὶ αὐτῆς τῆς φύσεως λήθην λαμβάνει».

(Ἐπιστολὴ Β', Γρηγορίῳ ἐταίρῳ, §2, στιχ. 52, 58-63)

Ἡ θέσις αὐτῆ, ὅτι ἡ **Ἄνοδος πρὸς τὸν Θεὸν** καὶ ἡ **Θέα τοῦ Θεοῦ** ἀπαιτεῖ μίαν **στροφήν πρὸς τὰ ἔνδον** πρωτίστως, ταυτίζεται στὴν Ὅρθόδοξη Παράδοσί μας μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς **«Φυλακῆς τῶν Πέντε Αἰσθήσεων, τῆς Φαντασίας, καὶ τῆς Καρδίας»**.

Καὶ ἡ καθαρτικὴ αὐτῆ προσπάθεια δὲν ἀφορᾷ βεβαίως μόνον τοὺς Μοναχοὺς καὶ τοὺς Ἀσκητάς, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς Εὐσεβεῖς, οἱ ὅποιοι ζοῦν ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου.

Εἶναι δὲ ἀξιοπρόσεκτον καὶ πολὺ ἐντυπωσιακὸν τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων, ὅτι

• **«περισσότεραν φύλαξιν πρέπει νὰ ἔχῃς ἐσὺ, ἀγαπητέ, εὐρι-**

σκόμμενος εἰς τὸν κόσμον, παρὰ ἐκεῖνοι, οἵτινες εὐρίσκονται εἰς τὴν ἔρημίαν»· «**πλειόνων γάρ σοι πόνων καὶ φυλακῆς χρεία πρὸς τὴν τῆς σωτηρίας ἐπιτυχίαν**».

Ἦ Ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης, ἐπικαλούμενος τὸν διακριτικὸν Ἀββᾶ Ποιμένα, διδάσκει ὅτι

• «οἱ μακρὰν ὄντες τοῦ κόσμου», δηλαδὴ οἱ Μοναχοί, «ὅμοιάζουσι πρὸς ἐκείνους, οἵτινες εἶναι **μακρὰν τοῦ κρημνοῦ**· καὶ ὅτε ἤθελον παρασυρθῆ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, πρὶν φθάσωσιν εἰς τὸν κρημνόν, ἐπικαλοῦνται τὸν Θεὸν καὶ ἔρχεται καὶ ἐλευθεροῖ αὐτούς· οἱ δὲ ἐν τῷ κόσμῳ ὄντες, ὁμοιάζουσι πρὸς ἐκείνους, οἵτινες εἶναι **πλησίον τοῦ κρημνοῦ** καὶ ὅταν ἐλκυσθῶσιν ὑπὸ τοῦ διαβόλου, δὲν προφθάνουσι νὰ βοηθῶσι πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλ' εὐθὺς κατακρημνίζονται».

* * *

Γ'. Κάθε λοιπὸν πιστός, κάθε μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὀφείλει νὰ ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν **Καθαρότητα τῆς Καρδίας**, γιὰ τὴν ἐντὸς ἡμῶν **Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ**, γιὰ τὴν **Θέα τοῦ Θεοῦ**.

Ἄναλόγως δὲ μὲ τὴν συνειδητὴ καὶ συνεπῆ προσπάθειά του, δηλαδὴ τὴν **δεκτικότητα** του, θὰ δέχεται τὶς **θεῖες ἐλλάμψεις** κατ' εὐθειαν στὴν **Καρδιά** του, κατὰ διαφορετικὸ τρόπο καὶ σταδιακὰ θὰ εἰσάγεται στὸ **Μυστήριον τῆς Καρδιακῆς Νοερᾶς Προσευχῆς**, μὲ τὴν χειραγωγία τοῦ **Πνευματικοῦ** του.

Καὶ γιὰ νὰ μὴν νομίση κανεὶς, ὅτι ὑπερβάλλουμε ἢ ὅτι ἀναπτύσσουμε μόνο θεωρίες ἢ ὅτι ἀναφερόμεθα σὲ παρωχημένες καταστάσεις, ἅς παρακολουθήσουμε προσεκτικὰ τὴν ἐξῆς ἀφήγησι.

«**Σὲ** μιὰ Κυριακάτικη Θεία Λειτουργία, σὲ κάποια γυναικεία ἱερὰ Μονή, στὴν ὁποία συμμετεῖχαν καὶ ἄρκετοὶ λαϊκοί, συνέβη τὸ ἐξῆς παράδοξο γεγονός.

Ὅπως εἶναι φυσικό, ὁ ἥλιος ἀνερχόμενος ψηλά, ἔρριξε τὶς ἀκτίνες του στὰ παιῖνὰ παράθυρα τοῦ Ναοῦ, ὅπου ἐτελεῖτο ἡ Θεία Λειτουργία. **Οἱ** δέσμες τοῦ φωτός, κατὰ ἕναν περίεργο τρόπο, διεθλῶντο σὲ πολὺμορφες ἀκτίνες, ἀνεξάρτητες ἀπὸ τὴν φυσικὴ πορεία τῆς ἀρχικῆς δέσμης φωτός, λὲς καὶ ἡ διάθλασις τῶν ποικίλων μορφῶν ἀκτίνων ἔπαυσαν νὰ ἔχουν τὴν ὑλικὴ τους ὑφὴ καὶ μεταβάλλονταν, ὅπως τὸ ἀντιλαμβανόταν ὁ Λειτουργὸς Ἱερεὺς, σὲ **Ἄκτιστες Ἀκτίνες**.

Καὶ λέμε Ἄκτιστες, διότι εἶχαν περιέργες διαθλάσεις. Οἱ Ἄκτινες αὐτὲς διεθλῶντο ὄχι ἀπὸ τὰ παράθυρα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν κεντρικὴ δέσμη Φωτὸς, ἡ ὁποία εἶχε εἰσχωρήσει μέσα στὸν θόλο τοῦ Ναοῦ, περισσότερο ἀπὸ 3-4 μέτρα. Δὲν ὑπῆρχαν ἀντικείμενα γιὰ νὰ δικαιολογοῦν τὴν πολυδιάσπασι τῆς δέσμης τοῦ Φωτὸς καὶ οἱ Ἄκτινες κατευθύνοντο ἢ καθεμία χωριστὰ σὲ συγκεκριμένους παρουσίες ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαζομένους Χριστιανούς.

Αὐτὸ τὸ παράδοξο φαινόμενο δὲν ἦταν συνεχές, ἀλλὰ “λειτούργησε”, τρόπον τινά, ὅταν ἐψάλλετο ἡ Θ’ Ὠδὴ (“Τὴν Τιμιωτέραν...”), ἐν συνεχείᾳ ἡ Δοξολογία καὶ ἀφ’ ὅτου ἄρχισε ἡ Θεία Λειτουργία, στὸν Χερουβικὸ Ὑμνο καὶ εἰδικώτερα ὅταν ὁ Ἱερεὺς θυμιάτιζε, μετὰ τὸ ἅγιο Βῆμα, τὸ ἱερὸ τέμπλο καὶ τοὺς ἐκκλησιαζομένους, ἀπαγγέλοντας τὸ “Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι” καὶ τὸν Ν΄ Ψαλμὸ. Ἐπίσης, στὴν Τριαδικὴ εὐλογία “Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν”, καὶ στὸ “ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας” καὶ τέλος στὴν Θεία Κοινωνία τῶν πιστῶν.

Ἡ καθεμία ψυχὴ ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαζομένους Χριστιανούς ἐδέχετο τὴν Ἄκτινα κατ’ εὐθειαν στὴν καρδιά, ὡς Ἄκτιστη Δωρεὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς.

Ἡ Δωρεὰ ἦταν:

- σὲ ἄλλη ψυχὴ ἢ ἄνωθεν εἰρήνη, “ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν”,
- σὲ ἄλλη ἢ διαύγεια τοῦ νοῦ, ἢ καθαρότητα τοῦ νοῦ, ὁ φωτισμὸς τοῦ νοῦ,
- σὲ ἄλλη ἢ κατάνυξις,
- σὲ ἄλλη ἢ συντριβὴ καὶ ἢ ταπεινώσις,
- σὲ ἄλλη ἢ μετάνοια,
- σὲ ἄλλη ἢ ἐλπίδα, πού ἐδιωχνε τὴν μικρὴ ἢ τὴν μεγάλη ἀπόγνωσι,
- σὲ ἄλλη ἢ καθαρὴ ἐνέργεια τῆς νοερᾶς προσευχῆς,
- σὲ ἄλλη ἢ ἔκστασις τοῦ νοῦ,
- ὅπως καὶ θεωρία στὴν καρδιὰ τοῦ Λειτουργοῦ Ἱερέως,
- σὲ ἄλλη ὁ πόνος γιὰ τὴν πανανθρώπινη ἁμαρτία,

- σὲ ἄλλη ἢ **κραυγάζουσα προσευχὴ** ὑπὲρ τοῦ συνόλου τῆς ἀδελφότητος, τῆς Γερόντισσας καὶ τοῦ Γέροντος,
- σὲ ἄλλη ἢ **συντετριμμένη εὐχὴ** γιὰ τοὺς **κεκοιμημένους**
- καὶ σὲ ἄλλη ψυχὴ **τὰ δάκρυά της ζυμώνονταν μετὶ τῶν ψαλμωδῶν τῶν Ἀγγέλων.**

Κάθε μία ψυχὴ ἐλάμβανε **καὶ μία** εἰδικὴ **Δωρεὰ** ἀπὸ τὸν Δωρεοδότη Θεὸ καὶ Σωτῆρα ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μερικὲς ἀδιάφορες ψυχὲς συνεκινήθησαν καὶ ἀπέκτησαν ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ τελούμενα.

Ἐπῆρξαν καὶ ψυχούλες, ποὺ δὲν ἀντελήφθησαν αὐτὲς τὶς **Ἄκτιστες Ἐνέργειες** τοῦ Θεοῦ, ποὺ οἱ λόγοι τοὺς χάνονται στὴν ἄβυσσο τῶν κριμάτων τοῦ Θεοῦ.

Ἀνεξάρτητα ὅμως ἀπὸ τὸ εἶδος καὶ τὴν πνευματικὴ ὑφὴ τῆς κάθε μιᾶς χωριστά, ὅλες εἶχαν τὸ **κοινὸ χαρακτηριστικὸ**, ὅτι ἦσαν **εἰρηνόδωρες καὶ Φῶς Οὐράνιο!**».

Ἀπὸ τὸ ὄντως συγκλονιστικὸ καὶ σύγχρονό μας αὐτὸ γεγονός ἀντλοῦμε ὅλοι **Ἐλπίδα ἐν Χριστῷ**: ἂν ἡ **Καρδιά** μας **ἀνοίγεται**, μέσῳ τῆς προσπάθειας γιὰ **Κάθαρσι**, ὅλο καὶ περισσότερο στὸ **Φῶς**, τόσο θὰ γίνεταί δεκτικὴ στὶς **Ἄκτιστες Ἀκτῖνες** καὶ ποικίλες **Δωρεὲς τοῦ Θεοῦ.**

Ὅπως ἓνας ἤδη κεκοιμημένος, ἀλλὰ ἀγιασμένος Κληρικός, σύγχρονός μας, ἔλεγε:

«Καρδίαν καθαρὰν θέλει ὁ Θεὸς καὶ τίποτε ἄλλο... Ὅλα τὰ ἄλλα θὰ τὰ φέρῃ ἡ Χάρις Του καὶ τὸ Ἔλεός Του!»!...

* * *

Δ'. **Ἐν γνώσει** μου, ὅτι Σᾶς καθυστερῶ, θὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν ὑπομονὴ τῆς Ἀγάπης Σας, προκειμένου νὰ κλείσω μὲ ἓνα ἀκόμη γεγονός, ἀρκετὰ οἰκοδομητικὸ, τὸ ὁποῖο μάλιστα ἔχει ἄμεση σχέσι μὲ τὴν ἐπικειμένη Μεγάλῃ Δεσποτικῇ Ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων.

«Μιὰ κυρία διηγήθηκε ὅτι, ὅταν ἦταν ἑπτὰ χρονῶν περίπου, συνέβη στὸ σπίτι της κάτι τὸ συνταρακτικὸ, τὴν **παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων.**

Ζοῦσαν σὲ μιὰ ἐπαρχιακὴ πόλι τῆς Μακεδονίας, στὴν μαύρη καὶ φοβερὴ Κατοχὴ τοῦ 1941-42, ὅπου οἱ ἐκτελέσεις καὶ οἱ σφαγὲς ἀθῶων ἀνθρώπων ἦσαν ἀνελέητες καὶ ἀθρόες, οἱ φυλακίσεις καὶ οἱ ἐξορίες φοβερές, τὸ ξύλο καὶ τὰ βασανιστήρια τρομακτικὰ καὶ ἡ πείνα, ὡς γνωστόν, θέριζε τοὺς πάντες...

Ἡ οἰκογένεια τῆς κυρίας αὐτῆς, πὸ τότε ἦταν παιδούλα, ἦταν πολὺ εὐσεβῆς καὶ ἀκόμα εὐσεβέστεροι ὁ **παπποῦς καὶ ἡ γιαγιά.** Ἄνθρωποι καὶ οἱ δύο τῆς πολλῆς προσευχῆς καὶ τῆς πολλῆς ἐλεημοσύνης.

Τὴν νύχτα πὸν ξημέρωναν Χριστούγεννα, ἡ πεντάχρονη ἀδελφή τῆς ξύπνησε, καὶ τῆς ζήτησε νὰ βγοῦν γιὰ τὸ *ἀναγκαῖον* ἔξω στὴν αὐλή, ὅπως συνήθιζαν τότε. **Ἔτσι** σιγά-σιγά βγῆκαν ἔξω στὸν μικρὸ διάδρομο. **Ἀπέναντί** τους ἦταν τὸ δωμάτιο τοῦ παπποῦ καὶ τῆς γιαγιάς. **Ξαφνιάστηκαν** ὅμως, γιὰτὶ εἶδαν **ἔντονο φῶς** νὰ βγαίνει ἀπὸ τὶς χαραμάδες καὶ ἀπὸ τὰ πολλὰ ἀνοίγματα τῆς “σαραβαλιασμένης” πόρτας. **Πλησίασαν** πιὸ κοντὰ καὶ **εἶδαν ἔντρομες τὴν γιαγιά** **τους τυλιγμένη** **στὶς φλόγες,** **πάνω ἀπὸ τὸ ἔδαφος καὶ τὰ ὑψωμένα χέρια** **τῆς σχεδὸν ἀκουμποῦσαν** **στὴν ξύλινη ὀροφή.**

Ἀμέσως ξύπνησαν τοὺς γονεῖς τους, πὸ μὲ προσοχὴ πῆγαν νὰ δοῦν τι συμβαίνει.

Ἄνοιξαν σιγά-σιγά τὴν πόρτα καὶ **ἀντίκρυσαν τὴν μητέρα** **τους τυλιγμένη-λουσμένη** **μέσα** **στὸ φῶς** **καὶ μόνο ἀπὸ τὰ χέρια** **τῆς ἔβγαιναν** **ΦΛΟΓΕΣ ΘΕΙΟΥ ΠΥΡΟΣ!**

Ἐκλείσαν τὴν πόρτα καὶ εἶπαν στὰ παιδιὰ τους:

- Μὴ φοβάστε, αὐτὸ δὲν εἶναι φωτιά!!!

Καὶ μὲ σιγανὴ φωνὴ εἶπε ὁ πατέρας στὰ παιδιὰ του:

- Αὐτὸ πὸν εἶδατε, παιδιὰ μου, δὲν εἶναι φωτιές.

Εἶναι οἱ φλόγες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πὸν μοιάζουν μὲ φωτιές. **Γιὰ κοιτάξτε** **τώρα!!!** **σιγά-σιγά** **θὰ σβήσουν...** **Ἔτσι γίνεται πάντοτε,** **ὅταν ἡ γιαγιά** **καὶ ὁ παπποῦς προσεύχονται,** **καὶ μάλιστα** **τὶς πιὸ πολλές φορές ὅλη τὴν νύχτα.** **Διότι,** **ἂν δὲν προσηύχοντο** **τόσο πολὺ ὁ παπποῦς** **καὶ ἡ γιαγιά,** **δὲν θὰ εἶχαμε** **γλυτώσει** **ἀπὸ τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα κατοχῆς.**

(Ἀπὸ τέτοιες προσευχὲς καὶ ἀγρυπνίες, δὲν θὰ ἀφήσῃ ὁ Θεὸς νὰ χαθῇ ποτὲ ἡ Ἑλλάδα, ἡ Πατρίδα μας, οὔτε καὶ ἡ Ὁρθοδοξία.)

- Αὐτὰ ἦταν τὰ λόγια τοῦ πατέρα **μας τὴν ἀξέχαστη** **ἐκείνη νύχτα τῶν Χριστουγέννων,** **εἶπε ἡ κυρία** **καὶ συνέχισε λέγοντας:** **Πολλὲς φορές ἀπὸ τότε εἶδα**

τὸν παπποῦ καὶ τὴν γιαγιά νὰ προσεύχονται ὅλη τὴν νύχτα. Καὶ ὅσες φορὲς ἐπέτρεψε ὁ Θεὸς στὴν παιδική μου τότε ἀθωότητα, ἔβλεπα νὰ καίγονται σὰν λαμπάδες ἀπὸ τὶς φλόγες τῆς Πεντηκοστῆς.

Ἔτσι μᾶς ἔμαθαν νὰ γιορτάζουμε τὰ Χριστούγεννα οἱ γονεῖς μας: • μὲ προσευχὴ καὶ • μὲ δοξολογία, • μὲ ἐκκλησιασμὸ καὶ • μὲ Θεία Κοινωνία...

Καὶ ἡ εὐλογημένη ἐγγονὴ καὶ κυρία πλέον, ἀναλύθηκε σὲ λυγμούς».

* * *

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί μου καὶ Ἀδελφές μου·

Ζητῶ γιὰ πολλοστὴ φορὰ συγγνώμην, διότι Σᾶς κατεπόνησα καὶ πάλιν ἀπόψε.

Ἐλπίζω νὰ διαθέτετε ἀκόμη ἔστω καὶ ψιχία ὑπομονῆς, προκειμένου νὰ ἔχουμε ἐν συνεχείᾳ ἕναν οἰκοδομητικὸ διάλογο.

Σᾶς εὐχαριστῶ!

Ὁ Μητροπολίτης

† ὁ Ὁρωποῦ καὶ Φουλῆς Κοπριανὸς